

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BdI Regele Ferdinand No. 5.
(Tipografia Lovrov & Co.)

A R A D.

Redacția din ORADEA:
Strada Academiei No. 8.Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

ECONOMUL

Apare zilnic la orele 3 după amiază

Note zilnice

Dela desființarea Camerelor de comerț la chestia speculei

O gazetă dintr'un oraș ale cărui Camere profesionale nu sunt condamnate să se desființeze, justifică astfel proiectul de reducere a numărului Camerelor de comerț și industrie:

„Este evident că prin reducerea numărului acestor camere se vor micșora sarcinile comercianților și ale industriașilor și implicit va crește și capacitatea de consumație a marelui public. Un exemplu ne va lămuri. Intr'un orașel — de loc comercial, — din estul Ardealului, secretarul general al camerei de comerț, mai acum un an, deci în plină criză, avea vr'o 24.000 de lei leafă lunară. Ce sume mai încasa sub diferite titluri, cari sunt la modă la asemenea instituții, nu putem ști, dar bănuim că n'au fost de lepadat. E de prisos să mai vorbim de consilierii cu jetoane și de mulțimea de funcționari tot supraplățiți față de funcționarii statului. Dar să ne fie permisă întrebarea: cine plătește pe toți acești legegii barosani? Dacă nu statul, cum afirmă moțiunile de cari am pomenit mai sus, atunci desigur comercianții și industriașii. Nici o îndoiială. Numai că comercianții și industriașii de unde i-au banii aceștia? Li iau din altă parte, decât dela consumatori?”

Rechizitoriul acesta timișorean în contra Camerelor de industrie și comerț, merită o atenție mai mult decât întâmplătoare. Căci, dacă e adevărat că o reducere a numărului camerelor de comerț va însemna o ușurare a sarcinilor negustorilor și, „implicit” o creștere a capacității de consumație a marelui public — ceea ce pe înțelesul obștesc înseamnă o ieftinire a negoțului în proporție cu ușurarea sarcinilor negustorilor, — e de sine înțeles, în asemenea caz, că proiectul împușinării Camerelor de industrie și comerț trebuie aplaudat de toată obștea, și mai ales de obștea românească, cea mai săracă, cea mai slab consumatoare, ca să ne exprimăm și noi așa, dintre toți cetățenii României!

Dar așa e oare?

Adevărat să fie oare că o ușurare a sarcinilor negustorești înseamnă „implicit” o ieftinire a traiului?

Cel ce-a afirmat așa ceva, se vede că rămas cel puțin câteva decenii în urmă, pe vremea când exista 'n comerț o moralitate, care impunea „implicit” negustorului să-și coordoneze prețurile mărfurilor cu creșterea sau descreșterea sarcinilor sale profesionale! Mai există astăzi undeva această moralitate? Și, mai cu seamă, poate cineva să presupună o asemenea moralitate fabricantului și negustorului minoritar din România, și în primul rând celui de dincoace de Carpați?

În coloanele noastre a mai fost de-atâteaori vorba despre nefireasca scumpete din orașele, târgurile și târgușoarele ardelenne, bănățene și ungurene. În câteva rânduri ne-am ocupat de ea în legătură cu foarte justa observație a profesorului universitar Oc-

tav Onicescu, redactorul economic al „Cuvântului”, după care scumpetea din Ardeal nu este altceva decât un impozit minoritar pus asupra românilor, pentru că din el să se susțină multiplele acțiuni ale organizațiilor minoritare antiromânești.

E cazul să repetăm din nou această semnalare.

Crede oare cineva că dacă se va degreva comerțul și industria de dincoace de Carpați, va urma acestei ușurări a sarcinilor fabricantilor și negustorilor o ieftinire a traiului? N'o mai crede astăzi nimeni, nici dac'ar fi vorba despre o degrevare considerabilă, nu una minimă, cum e vorba să fie cea rezultată din desființarea Camerelor de comerț — care la dreptul vorbind nu va fi o desființare, fiindcă va rămânea în locul fiecărei Camere „desființate” câte-o secție locală! Se pot desființa toate Camerele de comerț din țară, se pot reduce cu 50, cu 80 la sută toate impozitele fabricantilor și negustorilor, — traiul va rămânea la fel de scump ca și astăzi, fiindcă de unde dracu să se susțină în Ardeal de 20 ori atâtea ziare maghiare câte erau sub unghiuri, de unde să se întrețină atâtea sumedenie de organizații centrifuge sau direct antiromânești, de unde să se susțină uriașă disproporție dintre contingentul românesc și minoritar al școlilor de toate gradele, de unde să se întrețină luxurile coconetului și coconășilor cosmopolifiți, de unde milioane pentru conștințelor, dacă nu din specula cea mai blestemată, pe care o vedem în toate ramurile de producție și de negoț dela noi!

Cititorii noștri știu din ceea ce s'a scris în coloanele acestea în legătură cu protestele în contra reorganizării Camerelor de comerț, că nu pledăm pentru nimic: Am scris cele de față numai pentru că nu se poate tolera să se inducă lumea în eroare pe-o chestiune care este de-a dreptul vitală pentru obștea românească speculată de toți minoritarii. Teodor Brădean

Preotul în fața timpurilor noi

de Protopop Șt. Cioroianu

Puțin ni-ar folosi, dacă am închide ochii și nu am voi să vedem realitatea vieții așa cum este ea de fapt. În proporție cu lumea veche de acum 40—50 de ani, care a mers de veacuri pe ogașul tradițiilor de tot felul, noi cei de azi trăim o lume cu totul nouă. Semnele vizibile ale acestei lumi sunt tot mai dese: rețele de căi ferate, pădurea de stâlpi de telegraf și telefon, mașinile cotoropitoare precum și stăpânirea economică-culturală a orașelor asupra satelor, tot mai puternică pe zi ce trece.

Aceea ce nu se vede, dar se simte zi de zi, este lupta crâncenă între lumea veche, tradi-

Arad-Timișoara-Orade-Satmare

de dr. C. Groșoreanu

În timpul din urmă se repetă din nou strigătul de alarmă al antagonismului înrădăcinat dintre aceste patru orașe. Antagonism alimentat de oficialitate și presă, dar îndeosebi de sferele conducătoare ale vieții economice din aceste municipii, fără ca publicul românesc să-și dea seama de esența problemei. Deoarece în fond, și, din punct de vedere românesc, nu există asemenea antagonism și adversitate. Ci, din contră: avem tot interesul ca să propagăm cea mai strânsă legătură sufletească și culturală între populația acestor metropole.

Explicația e foarte simplă, având în vedere faptul, că vieții comerciale și industriale din aceste două orașe îi lipsește acea dură firească cu interesele superioare de stat, fără de care o colaborare armonioasă între capitalismul chiar internațional să fie și între ideea națională, — fundamentul inextricabil al statului modern — nici că se poate imagina. Ori, acest capitalism comercial, industrial și bancar, aproape exclusiv minoritar, — mai bine zis evreo-maghiar, — nu s'a putut racorda — nici după 14 ani de zile — la ritmul firească al statului român, urmărind niște scopuri vagi, revizioniste; preferind politică față de economic, adică față de interesele lor proprii. Sabotând chiar — de multe ori — viața economică a patriei, din interes meschin politic, fără a-și da seama că-și subminează propria bază economică. Ura politică era mai mare decât prevederile firești materiale. Și aceasta este bine de știut!... Să nu relevăm alt caz deși avem nenumărate probe, decât d. e. »fileresurile» de astă vară, în privința cărora o seamă de însemnați comercianți evrei din

Timișoara mă apostrofau, de ce nu luăm atitudine hotărâtă împotriva acestor meschinării, care sânt puse la cale chiar de conducătorii vieții economice — din interese politice — deși aceste excursii periclitau existența comerțului și-a industriei indigene. Trebuie un document mai strigător?

Să nu ne facem, deci, iluzii. Acest capitalism este și a rămas străin în țara noastră. Mai mult, nici nu vrea și nici n'a vroit să se adapteze ritmului românesc. Faceți numai un control superficial asupra listelor de muncitori din fabrici, din comerț; — controlați angajații particulari ai băncilor, magazinelor, întreprinderilor; — priviți lista advocaților, a medicilor, a inginerilor angajați la industria și comerțul »indigen» (sic!), ca să vă convingeți de inexistența totală a elementului românesc.

În consecință, interesele — de orice natură — ale acestui capitalism nu sânt identice cu interesele statului român. Degeaba vrea să ne sugereze d. Eugen Lendvai, fostul secretar general al Camerei de comerț din Timișoara, în nr. 4 al revistei „Granița”, că „toată industria care există într'o țară este a se considera națională”. Nu, nu mai prind asemenea sugestii! Căci azi și cel mai neinițiat în de-ale politicii știe prea bine, că un capitalism care nu este și naționalizat, adică nu s'a înregimentat ritmului național al unui stat, rămâne un capitalism străin, exploatare, dăunător și periculos existenței statului. Și pentru a-l convinge pe d. Lendvai, este deajuns a mă referi la situația capitalismului englez, d. e. din Irlanda, Egipt ori India. Să binevoiască a se interesa la irlandezi, egipteni și inzi, dacă consideră acel capitalism exploatare ca „național”?

Ca urmare, noi românii n'a-

vem să ne sinchisim de controversele ce se ivesc pe teren economic și financiar între capitalismul din Timișoara, Arad ori Oradea. Pe noi ne interesează un singur lucru: o cât mai strânsă colaborare culturală și socială între intelectualii români din aceste metropole, având în vedere că numai pe teren cultural ne putem valida nestingheriți și neconcurenți de nimeni, afirmându-ne superioritatea spirituală.

Prin această prismă superioară de stat privită concentrarea instituțiilor culturale la Cluj, trebuie să combatem cu înverșunare politica culturală de până acuma. Evidențindu-se din nou tembelismul ignorant al oficialității noastre, care nici după 14 ani de administrație românească nu și-a dat seamă de deosebirea fundamentală a obiectivului politico-cultural dintre tendința din trecut a statului maghiar și, dintre tendințele viitorului nostru.

Anume, maghiarii, foarte înțelepțește, au concentrat cele mai însemnate instituții culturale la Cluj, în inima Ardealului românesc, pentru a fascina elementul autohton prin superioritatea culturală a instituțiilor aci îngrămădite, în interesul facilitării maghiarizării lente și pacinice.

Concomitent, însă, guvernul maghiar concerta dealungul liniei demarcaționale etnice, adică în Satmare, Oradea, Arad și Timișoara, toată forța capitalismului evreo-maghiar, cu tendința vădită de a împinge frontul etnic al românilor dela șes înspre munți, cu ajutorul puterii de asimilare a capitalismului modern.

Cum acest capitalism a rămas și azi străin față de noua orânduire politică, trebuie să schimbăm macazul, și să deconcentrăm toate instituțiile culturale, — din inima Ardealului dealungul frontului de

(Continuare în pag. IV).

la vatra părintească, își primea omul vechi concepțiile sale religioase, sociale și politice.

Lumea modernă, bazată pe progresele științei omenestii exacte, tinde să nimicească influența cuibului familiar și îi opune organizația pe sindicate, pe cluburi, pe credințe.

Nu familia, ci individul este baza societății omenestii după confesiunea lumei moderne. Natural că familia era mai constantă în principiile ei de viață, era mai adânc înrădăcinată în realitatea pe care o privea sub toate fețele ei; individul, la rândul său, este mai flexibil, mai mlădios și mai ușor acomodabil la toate împrejurările de viață. Familia calcula consecințele faptelor, individul vrea să trăiască, să guste toate bunătățile pământului, sinchisindu-se prea puțin de consecințele faptelor sale.

În oraș domnește azi individualismul cel mai pronunțat. Iubirea creștină începe să devină o monedă depreciată și locul acestei iubiri l-a luat dfețtonul: Spune-mi ce profit eu mai întâi, ca apoi să profit și tu pe urmă. Fluidul sufletesc dela orașe, scăpat de sub cărma binefăcătoare a duhului familiar, se revarsă asupra satelor prin sârmă, prin scris și prin contact personal, pustiind tradiția, și cu ce folos, vom vedea mai la vale.

Ei, și ce va putea face slujitorul lui Hristos dela orașe și dela sate, față de tăvălugul modern!

Prima lui atitudine este, natural, să se tângue, bineînțeles fără nici un folos.

A doua atitudine, tot firească, este, când vede bisericile tot mai goale, să afurisească

(Continuare în pag. II-a)

De toate și amestecate...

Ce-i lipsea Aradului?...

Tocmai ce l-a și nimerit... O bandă de tripotari, — cam zece la număr, din București și de prin Sătmăruș (cum îi adună Diavolul, după jaf... unii, de unde a dus mutul iapa și-alții... tocmai de unde a înțărcat Dracul copiii!), a poposit la hotel „Dacia”, și a pus pe roate »Clubul artistic și cultural«... »Artistic«, — fiindcă tot o artă e și să-i jumulești pe »fraierii« atrași de farfaștoancele, — să nu le spunem de-a dreptul: prostituatele, — angajate să-i ademenească pe minorii ce-i cară la »club«, — tripot în toată regula, — după ce i-a amețit mai întâi cu băutura... »Servus«... și »Servus«... prin localurile de unde i-au agățat. Și... »cultural«, mă rog frumos, fiindcă le desvoltă cultul pasiunii de joc... Cum să ponteze »pe cât mai mult« la »Braziliană«, »Ruletă« și »Chemin de fer«, storcându-le și ultima centimă din pungă; pentru ca a doua zi, umblând să scoată (?) ce au pierdut în ajun, să revină și mai pățimași la cele trei mese verzi, cu bani, adunați din cine știe ce noi expediente, — bătând chiar mâna în teigheaua părinților, sau semnându-i în fals pe poliție, la cămătari!

Iată noua podoabă a Aradului, în vremuri când crapă de foame și pruncul în pântecul mămă-sii...

Să ne fie de bine, — că sântem deștepți, ai Naibei, și inteligent ne mai redresăm!...

Ioșka Ortodoxu

Consecvența aia a bouului...

Vă mai aduceți aminte cum jubila mai acum trei săptămâni un confrate de prin părțile noastre, care se botezase singur »nobil și desinteresat«, că făgăduia lege pentru apărarea statului va prevedea între altele și oprirea oricărei propagande în contra parlamentarismului?

Și iată! După ce, pe ziua de ieri, indemnase pe cetățenii Aradului să nu creadă promisiunii ce-o făcuse o oficialitate locală, că se va salva cu orice preț Camera de agricultură, fiindcă — zicea — politica-i politică, și a celor de astăzi ca și a celor de până acum, și nu trebuie crezut nici făgăduinții acestora de astăzi până n'o vedeți împlinită, — acum se dă la instituirea parlamentarismului, numind-o, nici mai mult, nici mai puțin: »o formulă ratată!«

Cităm:

„Cine a urmărit dezbaterile parlamentare din trecut, fie numai ca o lectură umoristică, nu poate să nu esclame, citind relatarile primelor ședințe ale parlamentului destinderii, că nimic nu s'a schimbat în mentalitatea politicianilor noștri. Invitația primministrului la stabilirea unor obiceiuri mai civilizate în raporturile politice a fost o simplă »invitație la dans«, o politeță de rigoare schimbată la un început de guver-

nare, la fel cu hipocritele laude reciproce cu cari se gratifică la fiecare schimbare politică, vechiul și cu noul ministru.

„Aceleași acuzații de fraudă electorală, aceleași mutări de magistrați, arestări, bătăi, insulte, injurături încât dacă nu te-ai uita la data ziarului, ai crede că citești dezbaterile parlamentare din 1923 sau 1926.

„Deputatul național țărănist debitează azi aceleași acuzații tip, pe cari, acum trei-patru ani, le debita liberalii, cari la rândul lor dau același răspuns, cu argumente stereotipe, ale oricărui guvernământ, liberal, averescan sau național-țărănist. E par'că aceiași piesă, jucată mereu de alți actori, dar cu aceeași lipsă de talent. E dela sine înțeles impresia de greață pe care o lasă cetățenilor contribuabili, repetarea la infinit al aceluiași spectacol. Chiar și de cea mai bună piesă, după ce-ai văzut-o de 10-12 ori și se acrește de ea“.

O fi având confratele dreptate, — parlamentarismul nostru va fi așa precum ni-l descrie: »o formulă ratată«, »hipocrită«, »care lasă cetățenilor contribuabili o impresie de greață«, și așa mai departe! El o știe!

Cum rămâne însă cu ce a scris altă dată, — adevărat nu mai departe decât săptămânile trecute?

Kix

toată tehnica modernă și mai ales capitalismul modern, pe care îl înjură și îl adoră toată lumea în același moment.

Este ușor de înțeles, cu n-ai atitudinea dintâi, nici cea de-a doua, nu duce la scop, ci numai cunoștința adevărului, că oricât se vo perfecționa tuncuriile și puști, totuși arma cea mai groaznică este condeiul. Este adevărat, că nu toate adevărurile intră în ființa omului numai prin minte, fiindcă sunt a seamă de adevăruri pe cari nu le poate cuprinde și însuși decât inima, totuși prima armă de apărare față de intunerice este peana. Avem dovezi precise că atunci când filosofii păgâni atăcau creștenismul prin scris, opologetii creștini le răspundeau zdravăn tot prin scris.

A venit iarăși timpul, când slugile lui Hristos trebuie să se lupte vitejește cu condeiul. Me-

canismului modern, slugitorii lui Hristos trebuie să-i opună spiritualizarea, să arate că mai puternic decât concepțiile timpului, oricât ni-ar conveni aceste concepții pentru moment, sunt cerințele sufleteste.

Bogatul nebun din evanghelie, care a fost un om deștept, fiindcă altcum nu putea avea o recoltă așa de îmbelșugată, nu este o figură fictivă, ci un om văzut în realitate și vrednic de fixat pentru toate timpurile, este o dovadă strălucită că dacă vrei să trăiești, trebuie să te întorci la normal și la firescul din tine, fiindcă altcum mori. Cu legile naturii, cu legile sufletului, nu te poți juca. Poți să bei cât vrei, dar rezultatul este funest, fiindcă îți putrezesc ficaiții. Dar ce este adevărat pentru o parte a omului, trebuie să fie adevărat pentru întreaga lui ființă. Poți să te desfăci de biserică și de

Din Aradul-Nou

Clubul sportiv „Titanus“ a hotărât să aranjeze pentru ziua de 25 crt. un concurs de șampionat de ping-pong, și a lansat o „invitare“ în care se poate citi: „Taxa de participare 20 lei pentru o persoană“, apoi „Taxa de participare fără program obligatoriu“, și la urmă „Concursul se va ține numai în caz dacă vor fi destui concurenți“. Adică pun oala la foc și iepurele-i în pădure! Concurs... fără concurenți. Bună treabă, banii să vină!

Se zice că pentru concursul de ping-pong... fără concurenți, unii cunosători ai ping-pongului fac exerciții de se rup, că vezi sunt și premii: 1. cupă de argint, și 2... resturi de obiecte de argint și de... aur. Dar dacă nu s'concurenți, o să rămână cu... exercițiile. Le dorim succes! Petrică

Din Vârșand

Renunța grupare de football (?) din Vârșand, a anunțat prin afișe lipite pe pereții „edificiilor“ că pentru a-și putea procura fonduri ca să poată susține un match de revanșă în contra Sărindului, va proceda la întocmirea unei liste de subscripție publică. Pentru colectare, va fi numit al cu mari speranțe că va ajunge „tata Vârșandului“, iar ca secretar d. avocat (?) S. Vârșandianii ar trebui să le stea în ajutor acestor... neobosiți cari numai „faiă“ vreau să facă Vârșandului.

Nu mai că (gurile rele zic) banii ar fi nu pentru treaba cu „lopta“ ci pentru că bieții societari n'au venituri pentru... pahare.

Se mai zice că unii tineri „nădrăgari“ cari sunt foarte „amăriți“ că nu pot să-și facă bani cu toate șampionatele de „de a spicu“ și „de a blatu“, ar fi pe cale să „demisioneze“ din renumita Societate a intelectualilor vârșandiani. Fetele, adică...alea cu rochii strălucite, nu prea le dau indemn la acest act, de orece s'au dus... pe copcă, nu mai ajung „regine“ la balul din 17 crt (dac'o fi), așa că s'au gândit să ceară sprijinul d-lui cu birtu. Pistol

Rugăm pe toți abonații în restanță, să ne expedieze pe adresa din Arad, sumele ce ne datorează.

Kix

invățăturile ei, dar consecințele vor fi mărturie neîndoieinică dacă ai avut dreptate ori ba.

Dar recunosc că oricât se va sili preotul cu peana sa se opună adevărilor omenești schimbăcioase adevărurile eterne neschimbătoare, el nu este preot întreg; aceea ce îl face întreg, este iubirea lui de oameni. Preoția este slujirea desăvârșită a iubirii, fiindcă iubirea nu a cunoscut nici o dată înfrângeri ci numai biruințe. Timpului modern, preotul trebuie să-i opună iubirea sa întreagă, și va birui.

Azi iubirea de oameni a ajuns timidă, desconsiderată și necunoscută, deși în realitate este forța cea mai mare pe pământ. Dacă preoțimea va reuși să pună în mișcare această forță formidabilă, atunci modernismul va trece și el ca o furtună curățitoare.

Protopop Șt. Ciorianu

Stimate

Arad, la 6 Februarie 1934

Domnule REDACTOR,

Cu bucurie și multumire am citit articolele al Dv. în Ecoul despre escrocul international anumite Theodor Schwartz din Győr. Alaturat trimit la Dv. o notice, cum a scris despre Schwartz Theodor ziarul minoritar „Regel“, care singur dintre toti ziarele aradana minoritare are obiectivitate in acest eschrocherie.

Afara cu el dela Tara Noastra!

...Cu onoare Va atrag atentia despre broșura aceea, pe care Sindicatul Ziaristilor Minoritari din Arad a edit in anul 1924 și din care un exemplar a fost depus la un notar public din Arad. Informațiuni mai detaliate cu siguranța Va aduce la cunostinta Dl. Oscar Szomory, secretarul Sindicatului din Arad, Dl. Eugen Kócsy, ca scriitor. Dl. Alexandru Asztalos, colaborator ziarului Brassói Lapok din Timișoara. In broșura amintita Veti gasi toate pociariile, care merita publicitatea ziarului Dv.

Sperand activitatea curatitoare al Dv. mai departe pana la resolutiune oficiala dorita, primiti Va rog, Die Redactor, asigurarea deosebitei mele

stima:

Alexandru Györi

Scrieți, băieți, scrieți!...

Un confrate al mitologicului inotător arădan Triton Smărculescu a dat pe ziua de ieri ur mătoarea probă de stil și de ortografie:

„In urma sesizării noastre pentru lipsurile și mărirea spitalului de copii, suntem informați, că o comisie în frunte cu d. primar A. C. va vizita azi spitalul și avem credința că se vor convinge de necesitatea mării pentru care ne rezervăm dreptul a reveni“.

Nu mai reveni, băieți, că se sperie comisia cu primar cu tot, și poți apoi să tot ai credința „că se vor convinge de

necesitatea mării!“

Un poet „olimpic“ a publicat în coloanele aceluiași confrate o poezie din care cităm:

„In vârful știrului un glas de marmoră, se aude rece trece prin auriculul înghețat de spaimă și durere“.

Că poetul nostru aude glas de marmoră în vârful știrului, o mai înțelege omul (mai greu era dacă era glasul de tuci, de humă, de nisip, de cărbune!)—dar ce-i cu „auriculul“? Vax

Pe răbojul zilei

Se caută doi avocați pe seama Camerei de muncă, unul cu domiciliul în Arad, celalalt cu domiciliul la Orade. Ce o fi vrând cu ei d Sava Șrengar Demian, tocmai acum când Camera de muncă-i cu ștreangul la gât? De sigur, ca să i facă prohodul, — fiindcă o Camera de internaționaliști nu se poate îngropa cu popă!...

La restaurantul „Dacia“ din Arad — precum semnalează un confrate — se poate vedea pe pereți emblema alegorică, stil futurist, a Ungariei, adusă la „Dacia“ (ca să nu se prăpădească biata relicvă) dela fosta cafenea „Hungaria“ din palatul Neumann.

Și mai zicea cineva că francmasoneria dela „Dacia“ (săraca Dacie Traiană!) n'are patrie!

La judecătoria mixtă din Arad s'au început dezbaterile unui proces interesant. E reclamată firma Neumann, de un fost slujbaş al ei, Ioan Drecin, pentru suma de 65.932 lei, capital și accesorii, ce-o reprezentă sâmbria pentru orele suplimentare și pentru timpul concediului de boală contractat în serviciu, concediu cerut dar neacordat de firma reclamată.

Mai pe românește: bietul Ioan Drecin a fost dat afară din slujbă, fiindcă s'a îmbolnăvit în timpul serviciului, și în loc să i se dea vreo despăgubire, nu i s'a dat nici plata orelor suplimentare făcute. Ehe! Dacă erai, sârmane Ion Drecin, cetățean maghiar sau măcar austriac, și tăiat, firește, împrejur!...

Guvernul a anunțat că va lua cele mai aspre măsuri contra presei și cinematografelor cu caracter revizionist.

În legătură cu aceasta, cei cari cunosc provocările cinematografului „Corso“, se n-treabă, cu ce se vor mai ocupa ceice făc-au prin presă și pela școlile de stat propagandă în folosul lui Gardos? Vică

Stil sportiv

Un cronicar timișorean al concursului de patinaj artistic de Duminică își intitulează reportajul: „Cronica sporturilor de iarnă“, și începe așa:

„Dar ce sunt sporturile de iarnă? Sunt gloriificarea alunecșului.

„Dar numai alunecarea pe zăpadă sau pe gheață se poate socoti ca sport de iarnă. Căci prin alunecarea pe niște coji de portocale sau de banane puse pe o scară, nu putem spune că facem cu adevărat sport de iarnă“.

Bine că ne lămuriși, neică! Era să murim fără să știm că alunecarea pe coji de banane sau de portocale, „puse“ pe o scară, nu se chiamă sport de iarnă.

Să trăiești și la mai mare!

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1000 anual, 600 pe 6 luni, 300 pe 3 luni, În străinătate: 2000 lei anual.

Din lungul graniței

— Știri, fapte, oameni —

Arad

Accident de călărie. — Ieri în timpul instrucției călare, soldatul Mihai Cordos din divizionul 1 artilerie călărea, a fost lovit de calul său, fracturându-i un picior.

Victima, în stare gravă, a fost transportat cu salvarea la spitalul județean unde a fost internat.

Furt de porumbei poștali. — Locuitorul Valer Hopârțan din str. Târgoviște 7, a reclamat la poliție că noaptea trecută i s'au furat din curte șapte porumbei poștali în valoare de 2500 de lei.

Spargeri. — Dra Elisabeta Tian din str. D-na Balasa 206 a plecat azi dimineața 'n oras, lăsând toate ușile 'ncuiate.

După vreo oră întorcându-se acasă, a găsit totul răscolit prin casă, deși ușile erau încuiate.

Hoții, cari au descuiat ușa cu chei false, n'au furat decât 1100 de lei, bani și o brățară de aur.

Poliția face cercetări și se bănuiește că ar fi opera vreunui vecin care a pândit-o când a plecat de acasă.

Orade

Dela Asociația culturală a studenților bihoreni. — Societatea culturală a studenților bihoreni, începând un nou an de activitate, și-a stabilit pe anul în curs următorul program:

1. Promovarea vechilor desiderate studențești privitoare la chestiunile de ordin general: culturalizarea maselor, antirevizionismul, antiromânismul, etc.

2. În cadrul societății se vor fixa conferințe cari vor urma a fi ținute în decursul anului, în anumite centre ale județului Bihor. Membrii acestei societăți vor străbate astfel satele, paralizând acțiunea dăunătoare a tuturor desmățărilor contribuind la cunoașterea adevăratelor probleme de interes social și național.

Membrii societății protestează și anul acesta împotriva atitudinii ziarelor minoritare de unde o atâțare neconținută aprinde șovinismul deșertelor iluzii revizioniste.

Recomandă publicului românesc, lectura sivei românești pe toată granița și sprijinirea acțiunii pușinelor întreprinderi de gazetărie românească.

Societatea culturală a studenților bihoreni va conlucra în acțiunea de bun interes cu toate societățile creștine române din localitate și jur.

Adunarea clubului »Crișana«. — Societatea sportivă »Crișana« de curând întoarsă din Franța, a ținut o adunare generală ordinară.

D. Poenaru-Bordea, președinte, a deschis ședința, făcând o dare de seamă asupra activității din anul trecut.

D. Cromec a citit raportul secretarului general.

Deasemenea s'a citit raportul secțiilor de: foot-ball, tenis, hipism, scrimă, atletism, precum și raportul cenzorilor și descărcarea gestiunii anului trecut.

Trecându-se la alegerea noului președinte și a comitetului, s'a ales un comitet format din d-nii președinte dr. Sângeorghean Sofronie, președinte de onoare, general Ilcuș, dr. Picu Băncilă, prefectul județului;

dr. Tiberiu Moșoiu, primarul municipiului, colonel Stavrescu, și dr. Valer Popovici, chestorul poliției. Vice-președinți: d-nii locot.-colonel Gorgos, Berdac A. și Iova Gheorghe; secretar general Cromec I., iar secretar V. Averescu, Comitetul de cenzori: d-nii Th. Papudoff, căp. I. Petica și I. Boceanu. Președinte al căminului clubului, d. dr. N. Maior. În total, au fost aleși 24 membri în comitetul de conducere. Președinte de vârstă al adunării: d. inginer Staiciu.

Înainte de alegerea noului comitet, d. președinte de vârstă, a dat anumite sfaturi pentru conducerea viitoare.

Carăi

Dupăce a 'mbătat-o, a siluit-o. — Locuitorul Ioan Folyol din localitate a reclamat la poliție că 'n timpul sărbătorilor, tânărul Ludovic Bany, militar în Constanța, pe când se afla 'n concediu, i-a siluit fata.

Din declarațiile tatălui și maritorilor, reese că fapta s'a comis după un chef, când fata a fost îmbătată și fără să-și dea seama, a cedat.

Dela 'nceput, ea n'a voit să mărturisească nimănui, însă văzând că situația se agravează, a fost nevoită să le spună părinților.

Poliția a comunicat cazul la regiment pentru a se face cercetări.

Hoț de găini descoperit de un porc. — Un cunoscut hoț de găini, Mihail Benze care 'n mai multe rânduri a fost pe mâna parchetului, zilele trecute a comis o spargere la un servitor al băncii Vetch Tapsony.

Fiind bănuț și arestat, hoțul n'a voit să recunoască fapta și cum nu s'au găsit dovezi, a fost pus în libertate.

Păgubașul însă, mergând acasă, a văzut un porc ieșind din coțet cu o hârtie 'n gură. Luând hârtia, a constatat, cu bucurie că era un act de-al hoțului cu ajutorul căruia s'a putut dovedi că 'ntr'adevăr Benze a comis spargerea, după care a fost arestat.

Lipova

A 'nghețat de frig în casă. — Locuitorul Andraș Winkler din localitate a fost găsit mort în locuința sa.

Făcându-se cercetări, s'a constatat că nefericitul bătrân a murit din cauza frigului deoarece era singur și n'avea cine să-l îngrijească.

Sălonța

O mare organizație comunistă. — Odată cu propagația electorală, comuniștii au răspândit tot felul de manifeste cu caracter subversiv.

Ei profitau de ocazia că toate satele erau ctreerate de agenți electorali și răspândeau astfel manifestele lor printre cele electorale fără să fi putut fi descoperiți.

În ultimul timp, poliția din Orade a reușit să-l aresteze pe un agent comunist dela Brașov care făcea legătura cu organizația de aici. În urma declarațiilor acestuia, poliția din Sălonța a descoperit o vastă organizație comunistă reușind să aresteze pe 14 dintre membrii principali. La secretarul lor s'a găsit o mașină de scris, un șapirograf și mai multe acte compromițătoare. Cercetările continuă.

Campionatele mondiale dela Milano

— România a fost eliminată —

Zilele acestea a început la Milano turul II al matchurilor pentru campionatul mondial. La probele eliminatorii au căzut numai trei națiuni: Anglia, România și Belgia, cari vor juca pentru premiul de consolare. Au mai rămas nouă națiuni împărțite în trei serii:

I. *St. Unite, Austria Cehoslovacia.*

Matchul dintre Cehoslovacia și Austria, jucat ieri, Miercuri, a fost câștigat de primii cu 4 la 0.

II. *Elveția, Ungaria, Italia.* Matchul Italia—Ungaria desfășurat ieri s'a terminat la egalitate 0:0.

III. *Canada, Germania, Franța.*

Finala campionatului mondial va avea loc mâine, Vineri.

Țara noastră din trei matchuri jucate, a pierdut două (Franței 1:4 și Elveției 2:7) și a câștigat unul. (Belgia 3:2). Am primit 13 goaluri și am dat 6.

Punctele românești au fost înscrise de: Anastasiu contra Franței, Cautacuzino (2) și Văcar contra Belgiei, iar contra Elveției tot Cautacuzino și Văcar. Au marcat deci: Cautacuzino 3, Văcar 2 și Anastasiu 1.

Formația României a fost următoarea: A. Vogel, Buia, Polizu, Cautacuzino, Rabinovici, Botez, Țicu, Anastasiu și Văcar.

purta cu ocuziunea matchurilor banda de agent sanitar și vor primi diploma cuvenită.

14. Grupările sunt obligate să aibă la fiecare match o trusă, conținând medicamentele necesare pentru primul ajutor medical. Despre existența acestei truse, arbitrii înainte de începerea matchului, sunt obligați a se convinge, iar în caz de lipsă a ne raporta.

15. La matchurile din periferie și provincie, secretariatul districtului, — acolo unde va afla necesar, — va desemna un delegat federal.

16. Zilele de 1—2 Apr. și 20—21 Mai a. c. sunt rezervate grupării AMEFA pentru matchuri internaționale, iar zilele de 8—9 Apr. și 27—28 Mai grupării Gloria CFR, tot pentru matchuri internaționale. Întrucât în zilele de 1 2 Aprilie în Arad vor fi jocuri pentru »Cupa României«, AMEFA va putea aranja matchuri internaționale în zilele de 22 23 Apr. 1934.

17. Comisiunea de arbitri Arad, este rugată a se întruni la 11 Febr. a. c. orele 11.30 în localul nostru, la o ședință comună cu Comisiunea districtului și cu Comisiunea sanitară.

18. Toate grupările sunt invitate a se îngriji la timp de carnetele jucătorilor sub transferare. Pentru fiecare jucător, care va juca fără carnet, se va aplica amenda reglementară.

19. Domnii arbitri, cari eliminează vre-un jucător, sunt obligați a se prezenta la prima ședință după eliminare.

s. s. Gh. Ferdinand
secretar

Camera de Comerț și Industrie
din Timișoara

No. 1108/1934.

Aviz

Camera de Comerț și Industrie din Timișoara în baza dispozițiilor art. 11 alin. 22 din regulamentul de aplicarea legii pentru modificarea legii Camerelor de Comerț și Industrie, aduce la cunoștința tuturor membrilor alegători ai acestei Camere cu domiciliul în județele Timiș-Torontal și Caraș, că în luna Februarie 1934 se va face revizuirea listelor electorale ale Camerei.

Toți cei omiși din listele electorale ale Camerei din anul 1933 vor putea cere cu această ocazie înscrierea lor în liste.

Pentru aceasta listele electorale vor sta la dispoziția publicului spre a fi consultate în birourile Camerei între 14-28 Februarie 1934, în fiecare zi în orele oficiale, adică între 8-14. În decursul acestui termen fiecare interesat va putea face contestație, dacă a fost omis sau s'a făcut eventual vre-o eroare de înscriere. Înăuntru altor 15 zile Camera va decide asupra contestațiilor făcute.

Începând dela 16 Martie 1934 listele devin definitive când se vor afișa.

În contra hotărârii Camerei cei nemulțumiți și cei omiși pot face recurs la Tribunalul Timiș-Torontal și Caraș, în termen de 10 zile dela afișare, adică dela 16-25 Martie 1934.

Timișoara, 3 Februarie 1934.
Camera de Comerț și Industrie.
Președinte: Indescifrabil. Secretar: Indescifrabil.

Foot-ball

Rezultatele din Franța ale CAO-ului

CA Orade în turneul din Franța a susținut 14 matchuri, dintre cari a câștigat 12, a pierdut 1 și nedecis 1. A marcat 86 goaluri și a primit 23.

Rezultatele: CAO—AS Bretoise 8:1; contra CS Cherbourg 5:1; c. Club Francais Paris 6:0, c. Racing Club Strassbourg 0:4; c. E. S. Auchellase 7:4; c. Olisian de Vannes 15:0; c. CS Nasarien 10:1; c. AS Tourgueunoise 5:2; c. A. C. Amiens 2:2; c. FC Racing C. de Francaise 4:2; c. FC Lyon 7:2; c. Stade Univ. Rennes 10:2, c. Saint Servan 3:2.

Box

Aurel Toma va boxa la Paris

Sâmbătă seara

Martī seara, urma să se dispute la Paris, matchul de box dintre campionul național al României, Toma Aurel și francezul Filhol.

Acesta fiind reținut la Zurich, unde a boxat Joi, nu s'a prezentat, astfel că matchul a fost amânat pentru Sâmbătă seara.

Partea oficială Comunicatele Districtului de Futbol Arad

Comisiunea districtuală în ședința sa din 4 Febr. 1934 a dat următoarele hotărâri:

1. Ca secretar districtual a fost numit: d. Gh. Ferdinand, cassier: d. Constantin Cristea, ajutor de secretar: d. Aurel Ciungan.

2. S'a constatat parafarea registrelor pentru hârtiile intrate și ieșite, cărții de înmănare, chitanțierului, registrelor de contabilitate, ca registrul »Casa«, »jurnal«, »maestru« (cartea mare).

3. Se aduce la cunoștința grupărilor membre, că plățile către district se vor face dlui casier Constantin Cristea, sau se vor trimite prin mandat poștal pe adresa casierului (Arad, fabrica »Astra“) C tin Cristea. Despre orice plată casieria va elibera o chitanță detașată din carnetul »a souche«.

4. Se anulează toate biletele de liberă intrare pe arenele de foot-ball, eliberate înainte de 1 Ian. 1934 fie de Biroul Federal, fie de Ligă sau fie de District, cu excepția carnetelor arbitrilor și jucătorilor Naționali. Referitor la noile bilete de liberă acces, se vor lua mă-

surile necesare.

5. Toate grupările sunt obligate a insinua în termen de 8 zile numele persoanelor, cari sunt în drept a reprezenta gruparea lor față de federație.

6. Ședințele săptămânale ale districtului se vor ține în fiecare zi de Martī, cu începutul la orele 19. Nu se vor lua în discuție decât actele înregistrate până la orele 19 30 a zilei de ședință.

7. În sala de ședință nu vor putea intra decât persoanele invitate sau citate.

8. Se atrage atențiunea grupărilor membre asupra prevederilor articolelor 161—167 din Regulamentul General de Administrație, privitoare la poliția terenului și ținuta spectatorilor. Grupările proprietare de teren, în conformitate cu art. 162 din R. G. A. sunt obligate să dispună afișarea anunșurilor cu privire la menținerea ordinii și disciplinei.

9. Cererile pentru delegarea arbitrilor trebuie să fie semnate de un delegat al districtului, designat pentru acest scop.

10. Duminecă 11 Febr. a. c. la orele 19 fix, vor avea loc în biroul districtului, tragerile la sorți a campionatelor de categoria II, juniorilor și pentru premiul districtual. La întocmirea programului nu vor fi luate în considerație, decât grupările în regulă cu datele față de district și față de organele federale superioare. Plățile se pot face și la fața locului înainte de ședință, începând dela orele 9.30. Grupărilor, cari nu vor fi sortate, li se vor anula toate rezultatele obținute în sezonul de toamnă a campionatului pe anul 1933 1934.

11. S'a decis înființarea unei comisiuni sanitare districtuale, în care au fost numiți d-nii dr. Svetolic Teșici, dr. Zoltan Pécsi, dr. Eugen Steiner și dr. Ern. Thau. Se convoacă această comisiune pe ziua de 11 l. c. orele 11.30 la ședința de constituire și pentru întocmirea programului, în localul districtului depe arena Gloria CFR.

12. Comisiunea sanitară va ține un curs de 2—3 săptămâni, pentru primul ajutor medical, la care sunt obligați a lua parte toți arbitrii de foot-ball din Arad, precum și fie care grupare câte doi delegați (după posibilitate ispravnicii grupărilor). Numele acestor delegați ni se va comunica în termen de 48 ore. Asemenea fiecare grupare ne va insinua numele medicului de club.

13. Cei reușiți la examenele sanitare, vor fi îndreptățiți a

Românii în Ungaria de azi

Ungaria, precum s'a scris de-atâtea ori și atât de documentat, vrea cu orice preț să arate lumii, că e locuită numai de unguri, descendenți direcți din cei șapte șefi de triburi ai lui Arpad. Maghiarizarea numelor străine e una din cele mai înfloritoare industrii din Ungaria. Această maghiarizare însă se face mai mult printre slovaci, sârbii, nemții și evreii cu funcții mai mult sau mai puțin însemnate la stat și alte instituții. Cum românii nu au locuri în slujbele statului ungar, maghiarizarea lor se încearcă pe alte căi.

Religia ortodoxă maghiară

S'a găsit, că cea mai nimerită cale ar fi introducerea limbii maghiare în bisericile românești. În acest scop s'au folosit și se folosesc toate mijloacele și apucăturile. Astfel, guvernul ungar a creat un fond de opusutemii (800.000) pengő, pentru răspândirea religiei ortodoxe maghiare. Firește, ortodoxia maghiară nu va fi vestită ungurilor catolici sau calvini, nici evreilor (pardon: maghiarilor de religia mozaică), ci românilor ortodocși, și nu de dragul ortodoxiei, ci pentru a-i maghiariza.

Misionarul Németh István

Dacă ați înțeles, că din patriotism te poți deda, tu aristocrat maghiar, la falsificarea de franci, și poți să ai legături de intimă prietenie cu regele excrochilor, cu Stavisky, veți înțelege și cazul lui Németh (mai știi de nu l-o fi chemat Deutsch) István. Acesta a fost preot romano-catolic. Bazat pe cunoștința sa de limbi, s'a căsătorit, a trecut în Sârbia până la Niș. Intemeiat pe o serie de acte, a cerut și a obținut să fie preotit de episcopul sârbesc de acolo. Tot acolo a fost înaintat protopop, spre a pleca în America, pentru misionarism printre sârbii și pentru alți slavi de peste Ocean.

Németh István însă s'a întors în țara lui Horthy, ca să facă pe misionarul unguresc printre sârbii și mai ales printre românii din Ungaria. Pentru misionarismul lui s'a creat fondul de opusutemii pengăi. Episcopul din Niș a caterisit pe Németh pentru înșelăciunea prin care a luat hirotonia. El însă își continuă activitatea în calitate de »görög-keleti magyar esperes» (protopop greco-oriental maghiar). Intră în bisericile românești rămase fără preoți, face slujbe și îndeamnă pe români să ceară limba maghiară pentru slujbele bisericesti. În unele locuri, cum a fost Jaca și Darvaș, a cerut con-

cursul autorităților. Cu moțiuni plâsmuite și cu semănături contrafăcute, s'a prezentat consiliului județean, că românii din Jaca și Darvaș trec legal și oficial la religia ortodoxă maghiară.

Scrupulozitatea unui prefect

Consiliul județean, luând cunoștință că românii din Jaca și Darvaș se maghiarizează cu mic cu mare, a aplaudat bucurându-se cu bucurie mare foarte. Prefectul Szilágyi Lajos însă a fost de altă părere. Era, firește, informat, că toată treaba e o plâsmuire, iar de altă parte, că astfel de apucături pot să provoace tulburări neplăcute, cu eventuale urmări peste gra-

niță. Și prefectul a spus o neted, că n'are motiv să se bucure. În urma acestei ieșiri a prefectului, hârtiile au fost declarate nule.

Lui Németh i s'a interzis — oficial — de a mai umbra cu propaganda prin județul Bichiș. Neoficial însă, i se permite colindarea, iar oficios i se dă și ajutor să-și continue misiunea de maghiarizare prin »persoasiune». Fondul de opusutemii pengăi mai există, și, pe semne, are o deosebită putere de persoasiune, mai ales și deocamdată asupra lui Németh István.

Ne întrebăm însă, nu s'ar găsi calea, de a i se interzice acestui caterisit intrarea în altarele bisericilor românești? F. C.

Mare mișcare în magistratură pe granița de Vest

Inaintări

D. Nicolae I Mihăescu, I. președinte la secțiunea II a Curții de Apel din Oradea, se înaintează prim președinte la secțiunea I a aceleiași Curți;

D. Matei I. Dimitriu, consilier delegat inspector judecătoresc la Curtea de Apel din Oradea, președinte la secțiunea II a aceleiași Curți.

D. Emil C. Ionescu, Consilier la Curtea de Apel din Tg. Mureș, se permută la Curtea de Apel din Oradea.

D. Rom. Orezanu, preș. la sect. II a trib. Arad, se înaintează prim preș. la același trib.

D. Sabin Moldovan, jud. de ședință la trib. Arad, se înaintează preș. la sect. II a aceleiași trib.

D. Nic. Măndru, proc. de sect. cu gradul de preș. de trib. la trib. Arad, se numește jud. de ședință cu același grad la același tribunal.

D. Const. I. Topciu, jud. de șed. la trib. Arad, se permută la trib. Romanai.

D. Mih. Siabar, jud. la judec. Șimleul Silvaniei din jud. Sălaj, se numește jud. de ședință la trib. Sălaj.

D. D-tru D. Rădulescu, jud. la jud. Târgu-Lupușului, din jud. Someș, se numește jud. de ședință la trib. Sălaj.

D. Ioan M. Tomița, jud. la judec. Sasca-Montană din jud. Caraș, se numește proc. la trib. Fălcu.

D. Ioan Nagy, jud. cu gradul de preș. de trib. în jud. Huedin din jud. Cluj, se permută la jud. Vașcău din jud. Bihor.

D. Frantz Slama, jud. cu gradul de preș. de trib. la jud. Chișineu-Criș, din jud. Arad, se permută la jud. Rodna din jud. Năsăud.

D. Mathia Erdős, jud. cu gradul de președinte de trib. la judec. Buteni din jud. Arad, se permută la judec. Gârbovu din jud. Someș.

D. Aurel Barbulovici, jud. de ședință la trib. Sălaj, se numește jud. la judec. Șimleul Silvaniei din jud. Sălaj.

D. Mircea Ar. Marinescu, jud. la judec. Deta din jud. Timiș Torontal, se permută la judec. Arad mixtă, pe ziua de 17 Februarie 1934.

D. Sever Popovici, doctor în drept dela facult. din Cluj, avocat, fost magistrat, se numește judec. inamovibil la judec. Chișineu-Criș, din jud. Arad.

D. Val. A. Mănăilă, lic. în drept, avocat, cu examen de

capacitate pentru magistrați, se numește jud. inam. la jud. Deta din jud. Timiș Torontal.

D. Louis Bogdanovici, supl. al trib. Râmnicu Sărat, se înaintează jud. inam. la jud. Sasca Montană din jud. Caraș.

D. Adalbert Panigai, ajut. de jud. la jud. Vișeu de Sus din jud. Maramureș, se înaintează jud. inam. la jud. Buteni din jud. Arad.

Inaintările în funcțiuni prevăzute în acest decret se fac fără sporul de salariu aferent gradelor respective, potrivit dispozițiilor art. 5 din legea pentru completarea măsurilor excepționale de ordin financiar.

Carnete de c. f. r. anulate

Direcția Comercială a căilor ferate a hotărât anularea carnetelor de identitate a funcționarilor dela următoarele instituții de pe granița de Vest:

1. Uzinele Electrice ale Municipiului Oradea.

2. Serviciul Sanitar al jud. Bihor.

3. Regia Publică Comercială a Uzinelor de Apeduct și Canalizare Oradea.

4. Camera Agricolă Satu-Mare.

5. Camera Agricolă a jud. Bihor.

În consecință funcționarii acestor instituții nu mai beneficiază de nici o reducere, până la o eventuală convenție.

Eveniment artistic

Anunțăm pe iubitorii de artă că Miercuri seara 14 Februarie vor avea ocazia să aplaude pe cunoscuta concertistă d-na Silvia Secoșan Humița în concertul pe care această distinsă fiică a Banatului îl va da în sala de concerte a Cercului Civilo-Militar din localitate.

Celor ce n'au avut încă ocazia să asculte pe eminenta elevă a școlii de Bel Canto a cunoscutei profesoare italiene Brambille din Milano, le putem spune doar că d-na Humița posedă o admirabilă voce de soprana lirică de coloratură știind să interpreteze ca nimeni alta arile din Lucia de Donizetti, Bărbierul de Rossini sau Rigoletto de Verdi, opere cari fac parte din repertoriu Domniei Sale.

Noul guvern francez a demisionat într'o atmosferă pre-revoluționară

— Incăierările sângeroase dela Paris. — S'a dat foc ministerului marinei și s'a asăltat palatul președintelui republicei. — Parlamentul transformat în spital —

Urmările nebănuite ale afacerii Staviski

Abia instalat săptămâna trecută la putere, noul guvern francez, al d-lui Daladier și-a dat Marți noaptea demisia, aruncat peste bord de obștei indignată din pricina încercărilor lui de a mușamaliza afacerea Staviski.

Precum se știe, cabinetul Chautemps își dase demisia din pricina aceleiași indignări obștei, în urma faptului că o seamă de miniștri și o listă întreagă de parlamentari și reprezentanți ai oficialității erau amestecați în excrocheriile clientului iredentei maghiare, Staviski, și se încerca mușamalizarea acestei complicități, acestei decăderi fără seamăn a politicianismului francez de sub firma ratată a democrației.

S'a întins mușamala până s'a rupt...

Guvernului Chautemps i-a urmat guvernul Daladier, alcătuit la început și din câțiva reprezentanți ai dreptei. Indignarea obștească în contra politicianismului corupt s'ar fi putut domoli, datorită prezenței acestor miniștri în cabinetul Daladier. Dar, când s'a leagă între sacrificarea acestor miniștri de dreapta și între sacrificarea cerută de ei a politicianilor și oficialităților corupte, Daladier a făcut alegerea în favoarea corupților: miniștri de dreapta au fost siliți să demisioneze, iar urmarea a fost o excitare până la paroxism a indignării opiniei publice.

Turburările din Paris

Sub comanda organizațiilor regaliste ale lui „Action Française”, publicul a pornit Marți seara la supremul atac în contra guvernului aliat cu sperțării. În piața Concordiei au avut loc demonstrații cari întrec închipuirea. S'a dat asalt unui pod barat de ostire, s'au scos tancurile, s'au produs încăierări, din public și dintre soldați și poliști au căzut câteva duzini de morți, câteva sute de răniți, — și avalanșa publicului a trecut peste baraje, până la Palatul Ministerului Marinei, căruia i-au dat foc, și până la Palatul președintelui republicii, unde au demonstrat o jumătate de oră, cerând îndepărtarea guvernului. Manifestanții au răsturnat trei autobuze, au smuls copaci, stâlpi de lumină electrică și bănci din grădini, pe cari le-au aruncat în mijlocul străzii în apropiere de Tuileries, făcând din ele adevărate baricade. S'a dat foc la autobuze, la băncile din parcuri, etc.

În timpul acesta, în parlament aveau loc discuții aprinse, scandaluri, încăierări. În două rânduri guvernul a căpătat — cu o foarte mică majoritate — vot de încredere. Ședința parlamentului a luat sfârșit într'o atmosferă îngrozitoare. Publicul ajunsese acum la parlament, și dedea asalt. Deputații au putut scăpa refugiindu-se sub protecția pompierilor, cari aruncau apă asupra demonstrațiilor.

Cabinetul Daladier a fost aruncat peste bord

Guvernul s'a retras apoi ca să se sfătuiască. Și, noaptea târziu, când demonstrațiile de stradă ajunseseră la paroxism, cabinetul Daladier și-a dat demisia.

Arestările, morții, răniții

Apărarea Parisului a fost întârziată cu forțe puternice aduse din provincie.

S'au arestat între alții opt consilieri municipali, cari porniseră dela primărie în fruntea manifestațiilor. Doi dintre ei sunt răniți. Numărul morților, numărați până pela 3 noaptea, era de 30. Răniții erau 400. Parlamentul a fost transformat după ședința în spital. Printre răniți e și directorul poliției Parisului.

A fost arestat printre alții directorul lui „L'Action Française”, vestitul scriitor și polemist Charles Maurras.

Criza de guvern

A fost însărcinat cu alcătuirea guvernului fostul președinte de republică Doumerque, care a refuzat mandatul.

Știri noi anunță că fostul președinte de republică ar fi primit în cele din urmă însărcinarea, cu condiția să se dizolve parlamentul și să se facă alegeri noi.

Arad—Timișoara—Orade—Satu Mare

(Urmare din pag. I-a)

vest, — unicul mijloc pentru combaterea tendințelor de desnaționalizare ale capitalismului evreo-maghiar, care în văzul autorităților noastre imbecile concentrează, și azi încă, numai elemente maghiare în toate întreprinderile lui, pentru a mări astfel numărul elementului maghiar în orașele de pe frontiera mult discutată de revizionisții de pretutindeni, întărind astfel, pe cale artificială, forța rezistenței maghiare față de elementul românesc și șvabesc.

În consecință, ținem să repetăm din nou: nu este nici un antagonism economic între Timișoara, Arad, Oradea, Satu Mare, fiind cu totul indiferent din punct de vedere românesc, că instituțiunile publice de ordin economic și financiar unde vor fi plasate. *Un singur desiderat avem: acest plasament să se facă exclusiv pe tot întinsul frontului de vest.*

Cinematograf

Arad

Central: Sunt un evadat.
Select: Tenorul ducesei.
Urania: Lupe Velez.

Timișoara

Capitol: Revolta regilor.
Apollo: Buzele mele mint.
Forum: Spionaj contra spionaj.
Tivoli: Fetita din provincie.

Cețiți zilnic

„ECOUL”

singurul ziar independent din Transilvania